

Huvudman

Ljungby kommun
barn.och.utbildningsnamnden@ljungby.se

Beslut

Datum 2024-09-20

Dnr 2024:3163

Sida 1 (5)

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Kungshögsskolan 3 i Ljungby kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 17 maj 2024

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Ljungby kommun en anmärkning avseende brister rörande att beslut om betyg ska dokumenteras i enlighet med författningarnas krav. Ljungby kommun ska senast **fredag den 10 januari 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Av inskickad betygskatalog för vårterminen 2024 framgår att lärare som inte är legitimerade fattar beslut om betyg tillsammans med lärare som är legitimerade.

Vidare framgår av betygskatalogen för vårterminen 2024 huruvida det är en rättelse eller ändring av betyg då lärare justerat i betygskatalogen. Det framgår även vilket det tidigare och det nya betyget är samt att betygsättande lärare har signerat och daterat dessa justeringar.

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser att olegitimerade lärare fattar beslut om betyg tillsammans med legitimerad lärare samt ändring eller rättning av ett betyg i betygskatalogen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:3163) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under vårterminen 2024 genomfört en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betygskatalog och utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Kungshögsskolan 3 i Ljungby kommun har ingått i den tematiska tillsynen.

Skolinspektionen har den 17 maj 2024 beslutat att tilldela Ljungby kommun ett föreläggande rörande beslut om betyg och utformning av betygskatalog.

Ljungby kommun har den 8 augusti 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Ljungby kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från vårterminen 2024 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation. Betygskatalogen förs på papper och består av en sida med en tabell där elevernas namn och

personnummer framgår samt elevernas betyg i samtliga ämnen. Under respektive ämnes kolumn har de betygssättande lärarna signerat med sina initialer, men det finns ingen egenhändig signatur vid vart och ett av betygen. Nedanför tabellen finns information om vilken klass och termin betygskatalogen avser samt information om skolenheten, skolenhetskod, huvudman och lägeskommun. På ett separat blad finns en översikt över vilka lärare som är betygssättande i respektive ämne med deras egenhändiga signaturer och datering för betygssättning samt information om klass, termin, skolenhet, huvudman, skolenhetskod och lägeskommun. Av betygskatalogen framgår att samtliga elever i betygskatalogen har slutbetyg i de ämnen de undervisats i.

I de fall undervisande lärare är obehörig och olegitimerad har läraren signerat beslut om betyg tillsammans med en legitimerad lärare. På bladen med signaturer i betygskatalogen framgår dock att två eller tre lärare har signerat betygskatalogen i ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik, spanska, tyska, slöjd samt hem- och konsumentkunskap i varje klass. I de fall fler än en lärare har undervisat i ett ämne framgår inte vem som har beslutat om respektive elevs betyg.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektorn inför betygssättning vårterminen 2024 har förtydligat den skriftliga informationen som lärare läser i samband med signering, avseende beslut om betyg för olegitimerade lärare samt ändring eller rättning av betyg. Huvudmannen uppger vidare att rektorn gått igenom den skriftliga informationen muntligt med lärarna och lagt ut informationen i skolans digitala personalrum. Rektorn har även meddelat chefen för modersmålslärarna, som i sin tur haft genomgångar med dessa. Efter signering av betygskatalog har rektorn kontrollerat betygskatalogen.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap. 17 och 18 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det

ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i modersmål (6 kap. 5 § skolförordningen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter prövning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt. (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändringen ska göras av rektorn om den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något

annat liknande skäl, det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas. (3 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister avseende beslut om betyg i betygskatalog då varje enskilt betyg inte signerats och daterats av betygsättande lärare. Då varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signatur med datering. Det framgår även att lärarna fortfarande signerar betygskatalogen på ett separat blad. Därmed föreligger en risk för att bladet med elevernas betyg kan bytas ut eller ändras. Vidare är det oklart i de fall då fler än en lärare undervisar klassen och därmed signerat betygskatalogen i ett ämne, vem som har beslutat om betyg för respektive elev. Det är även oklart vilken lärare som har undervisat vilken elev i de fall fler än en lärare har skrivit sina initialer under tabellen för ämnet i betygskatalogen. Det är av rättssäkerhetsskäl av stor vikt att dokumentation av beslut om betyg sker i enlighet med gällande föreskrifter. Att huvudmannen i inkommen redovisning uppger att rektor gått igenom och rättat felen i betygskatalogen samt att huvudmannen uppger att bristerna är avhjälpta föranleder ingen annan bedömning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Ljungby kommuns verksamhet vid Kungshögsskolan 3 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att beslut om betyg ska dokumenteras i enlighet med författningarnas krav. Utredningen visar att lärarna signerar och daterar betygen i betygskatalogen, men att utformningen av skolenhetens betygskatalog omöjliggör för lärarna att signera varje enskild elevs betyg. I de fall fler än en lärare undervisar olika elever i samma klass går det därmed ej heller att urskilja vilken lärare som beslutat om vilken elevs betyg. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Ljungby kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av Carolin Levinsson

Föredragande i ärendet har varit utredare Elsa Widerberg